

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 117/24

V Luxemburgu 29. júla 2024

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-202/24 | [Alchaster]¹

Zatykače vydané Spojeným kráľovstvom: Súdny dvor objasnil podmienky, za ktorých ich možno v Európskej únii vykonať

Od vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie sa vykonávanie zatykačov vydaných Spojeným kráľovstvom v Únii riadi dohodou o obchode a spolupráci (DOS) medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom. Súdny dvor rozhodol, že súdne orgány členských štátov, od ktorých sa žiada vykonanie takeéhoto zatykača, musia vykonať samostatné preskúmanie rizika porušenia Charty základných práv Európskej únie, ktorému je dotknutá osoba v prípade odovzdania do Spojeného kráľovstva údajne vystavená. Mechanizmus odovzdávania stanovený v DOS sa odlišuje od mechanizmu upraveného rámcovým rozhodnutím o európskych zatykačoch.

Dohoda o obchode a spolupráci (DOS)² uzavretá medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom s cieľom upraviť ich vzťahy po brexite stanovuje okrem iného justičnú spoluprácu v trestných veciach založenú na mechanizme odovzdávania osôb na základe zatykača.

Sudca rozhodujúci na úrovni okresu na magistrátnom súde v Severnom Írsku (Spojené kráľovstvo) vydal štyri zatykače na osobu podozrivú zo spáchania trestných činov súvisiacich s terorizmom. Vo svojom odvolaní na Najvyšší súd Írska dotknutá osoba tvrdila, že jej odovzdanie je nezlučiteľné so zásadou zákonnosti trestných činov a trestov z dôvodu nepriaznivej zmeny pravidiel podmiennečného prepustenia na slobodu, ktorú prijalo Spojené kráľovstvo po údajnom spáchaní dotknutých trestných činov.

Najvyšší súd Írska uviedol, že Najvyšší súd Spojeného kráľovstva už dospel k záveru o zlučiteľnosti týchto pravidiel s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDLP)³ a že v tejto súvislosti už odmietol tvrdenie dotknutej osoby týkajúce sa rizika porušenia EDLP. Vnútroštátny súd si kladol otázku, či je možné dospieť k rovnakému záveru vzhľadom na zásadu zákonnosti trestných činov a trestov, zakotvenú v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“)⁴, a obrátil sa v tejto súvislosti na Súdny dvor.

Súdny dvor vo svojom rozsudku z dnešného dňa objasnil úlohu, ktorú musí zohrávať vykonávajúci súdny orgán členského štátu v prípade, keď osoba, na ktorú bol vydaný zatykač na základe DOS, tvrdí, že v prípade odovzdania do Spojeného kráľovstva jej hrozí porušenie tejto zásady. Súdny dvor spresnil, že vykonávajúci súdny orgán musí vykonať samostatné preskúmanie tohto rizika z hľadiska Charty, hoci riziko porušenia EDLP už bolo vylúčené.

Vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať zatykač len vtedy, ak po tom, čo požiadal súdny orgán vydávajúci zatykač o doplňujúce informácie a záruky, má k dispozícii objektívne, spoľahlivé, presné a náležité aktualizované dôkazy preukazujúce, že existuje skutočné riziko uloženia trestu, ktorý je prísnejší než trest, ktorý bol pôvodne ukladaný ku dňu spáchania trestného činu.

Súdny dvor najprv zdôraznil, že **rámcové rozhodnutie o európskom zatykači⁵ neupravuje výkon zatykačov vydaných Spojeným kráľovstvom po uplynutí prechodného obdobia stanoveného v dohode o vystúpení⁶. Od tohto dátumu upravuje toto vykonávanie DOS.** Podľa tejto dohody môže členský štát odmietnuť vykonať takýto

zatykač len z dôvodov vyplývajúcich z tejto dohody. V tomto rámci sú vykonávajúce súdne orgány členských štátov pri prijímaní rozhodnutia o odovzdaní osoby do Spojeného kráľovstva na základe DOS povinné dbať na dodržiavanie základných práv uznaných Chartou.

Súdny dvor v tejto súvislosti poznamenal, že zjednodušený a účinný systém odovzdávania odsúdených alebo podozrivých osôb zavedený rámcovým rozhodnutím o európskom zatykači je založený na vysokej miere **dôvery**, ktorá musí existovať **medzi členskými štátmi**, a na **zásade vzájomného uznávania**. Táto zásada predstavuje „základný kameň“ justičnej spolupráce v trestných veciach medzi členskými štátmi. Ide o špecifickosť vzťahov medzi členskými štátmi spočívajúcu na základnom predpoklade, podľa ktorého každý členský štát zdieľa so všetkými ostatnými členskými štátmi určitý súbor **spoločných hodnôt, na ktorých je Únia založená**, a uznáva, že ostatné členské štáty s ním tieto hodnoty zdieľajú.

Takúto mieru dôvery možno stanoviť aj medzinárodnými dohodami medzi členskými štátmi a niektorými tretími krajinami, ktoré udržiavajú privilegované vzťahy s Európskou úniou. **DOS však takéto privilegované vzťahy medzi Spojeným kráľovstvom a Európskou úniou nevytvára, o to viac, že Spojené kráľovstvo nie je súčasťou európskeho priestoru bez vnútorných hraníc.** Mechanizmus odovzdávania stanovený v DOS sa navyše v určitých aspektoch podstatne líši od mechanizmu upraveného rámcovým rozhodnutím o európskom zatykači.

Ak sa vyžiadaná osoba v tomto kontexte odvoláva na nebezpečenstvo porušenia základného práva zakotveného v Charte, musí vykonávajúci súdny orgán preskúmať súbor relevantných skutočností na posúdenie predpokladanej situácie tejto osoby v prípade jej odovzdania do Spojeného kráľovstva. Na rozdiel od preskúmania v dvoch etapách,⁷ ktoré sa vyžaduje v rámci európskeho zatykača, to predpokladá súčasne zohľadniť tak pravidlá a prax všeobecne uplatňované v tejto krajine, ako aj osobitosti individuálnej situácie tejto osoby v prípade neuplatnenia zásad vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania.

Pokiaľ ide o zmenu pravidiel podmieneného prepustenia na slobodu, Súdny dvor rozhodol, že opatrenie týkajúce sa výkonu trestu bude nezlučiteľné s Chartou len vtedy, ak spôsobí zmenu skutočného rozsahu trestu ukladaného ku dňu, keď bol spáchaný dotknutý trestný čin, čo by malo za následok uloženie prísnejšieho trestu, než aký bol pôvodne ukladaný.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdy, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie rozsudku a jeho prípadné zhrnutie](#) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 2083.

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

¹ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

² [Dohoda o obchode a spolupráci](#) medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej.

³ Európsky dohovor o ľudských právach, zmenený Protokolmi č. 11 a 14, doplnený Dodatkovým protokolom a Protokolmi č. 4, 6, 7, 12, 13 a 16.

⁴ [Charta základných práv Európskej únie](#).

⁵ [Rámcové rozhodnutie 2002/584 z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb](#) medzi členskými štátmi, zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 29. februára 2009 (ďalej len „rámcové rozhodnutie“).

⁶ [Dohoda o vystúpení](#) Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

⁷ Pokiaľ ide o európsky zatykač, vykonávajúci súdny orgán musí v prvej etape určiť, či existujú dôkazy existencie skutočného rizika porušenia príslušného základného práva v členskom štáte vydávajúcom zatykač buď z dôvodu systémových alebo všeobecných nedostatkov alebo nedostatkov týkajúcich sa osobitnejšie skupiny osôb, ktorú možno objektívne identifikovať. V rámci druhej etapy musí konkrétne a presne overiť, do akej miery môžu mať nedostatky zistené v prvej etape dosah na osobu, voči ktorej je vydaný európsky zatykač, a či vzhľadom na osobnú situáciu tejto osoby existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že táto osoba bude vystavená skutočnému riziku porušenia príslušného základného práva v prípade jej odovzdania do členského štátu, ktorý vydal zatykač. Cieľom povinnosti konštatovať existenciu všeobecných nedostatkov predtým, ako možno konkrétnym a presným spôsobom overiť, či osoba, proti ktorej bol vydaný európsky zatykač, bude vystavená skutočnému riziku porušenia základného práva, je zabezpečiť, aby také overenie bolo možné uskutočniť len vo výnimočných prípadoch. Predstavuje tak dôsledok prezumpcie dodržiavania základných práv členskými štátom vydávajúcim zatykač, ktorá vyplýva zo zásady vzájomnej dôvery.